

ת"פ 20022/04/18 - מדינת ישראל נגד דוד וינקובסקי

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 20022-04-18 מדינת ישראל נ' וינקובסקי

ת"פ 24804-02-19 מדינת ישראל נ' וינקובסקי

בפני
בעניין: כבוד השופט עמית מיכלס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

דוד וינקובסקי

הנאשם

בשם המאשימה: עוה"ד רונן גינגולד, מור מלכה ומודיש ארדני

בשם הנאשם: עו"ד קטי צוּטקוב

גזר דין

רקע ועובדות כתבי האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר דיוני שכלל תיקון של כתב האישום, בריבוי עבירות שעניינן **סחר בסם מסוכן**, לפי סעיפים 13א ו-19 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג - 1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים או הפקודה) ובעבירה של **החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיפים 7(א)-ו(ג) רישא לפקודה.

בהמשך, צירף הנאשם כתב אישום שהוגש נגדו בת"פ 24804-02-19 (להלן: כתב האישום המצורף), והורשע על יסוד הודאתו בשתי עבירות של **הפרת הוראה חוקית**, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין).

2. על פי החלק הכללי בכתב האישום המתוקן, בין החודשים נובמבר 2017 ועד פברואר 2018, היה הנאשם חבר בקבוצה בה מתכתבים סוחרי סמים ביישומון "טלגרם" (טלגרם), ואף סחר בסם מסוכן מסוג מריחואנה.

על פי עובדות האישום הראשון, בשני מועדים שונים, כחודשיים לפני חודש אפריל 2018, נפגש הנאשם עם אדם בשם יובל, ומכר לו סם מסוכן מסוג מריחואנה במשקל של כגרם בתמורה לסכום של 100 ₪ בכל פעם.

על פי עובדות האישום השני, בשני מועדים שונים במהלך חודש פברואר 2018, נפגש הנאשם עם אדם בשם תומר, ומכר לו סם מסוכן מסוג מריחואנה במשקל של כארבעה גרם, בתמורה לסכום של 300 ₪ בסך הכול.

על פי עובדות האישום השלישי, בתאריכים 16.2.2018 ו- 24.2.2018 נפגש הנאשם עם אדם בשם אור, ומכר לו סם מסוכן מסוג מריחואנה במשקל של כגרם, בתמורה לסכום של 100 ₪ בכל פעם. נוסף על כך, בין החודשים נובמבר 2017 לפברואר 2018, נפגש הנאשם עם אור בתדירות של כפעמיים בשבוע, ומכר לו סם מסוכן מסוג מריחואנה במשקל של כגרם בתמורה לסכום של 100 ₪ בכל פעם.

על פי עובדות האישום הרביעי, בתאריכים 28-29.11.2017, נפגש הנאשם עם אדם בשם אנדריי, וסיפק לו סם מסוכן מסוג מריחואנה במשקל לא ידוע. בהמשך נפגש הנאשם עם אנדריי ביום 31.12.2017, וסיפק לו סם מסוכן מסוג מריחואנה במשקל של כגרם בתמורה לסכום של 100 ₪. הנאשם שב ונפגש עם אנדריי ביום 31.1.2018, אז סיפק לו סם מסוכן מסוג מריחואנה במשקל לא ידוע.

על פי עובדות האישום החמישי, ביום 27.2.2018 החזיק הנאשם בשני מקומות שונים בארון חדר השינה בביתו סם מסוכן מסוג קנאביס במשקלים של 19.04 ו-11.23 גרם וכן שקיות ומשקל אלקטרוני.

3. על פי עובדות כתב האישום המצורף, במועד הרלוונטי עמדה בתוקפה הוראת בית המשפט לפיה היה על הנאשם לשהות בתנאי מעצר בית בדירה בראשון לציון בפיקוח מפקחות. במסגרת החלטת השחרור אושר לנאשם לצאת מכתובת מעצר הבית בליווי או בפיקוח אחת המפקחות בשעות שנקבעו. ביום 5.2.2019 בשעה 21:20 לא נמצא הנאשם בכתובת מעצר הבית, אולם שב לדירה כרבע שעה לאחר שהגיעו השוטרים למקום ובעקבות בקשתם. עוד עולה שביום 6.2.2019 יצא הנאשם את כתובת מעצר הבית בשעות הצהריים ולא שב אליה עד ליום 9.2.2019 (בנקודה זו יש להעיר שהמועד שנרשם בכתב האישום הוא 10.2.2019, אולם הנאשם מסר בתשובתו לאישום שהוא שב לביתו יום קודם לכן, והמאשימה לא הביעה התנגדותה לתיקון זה).

4. כחלק מההסדר הדיוני ונוכח גילו של הנאשם המחייב קבלת תסקיר לעונש, הופנה הנאשם לשירות המבחן, כאשר המאשימה הבהירה כי תעתור להשתת עונש מאסר בפועל. בסופו של יום הוגשו בעניינו של הנאשם 5 תסקירים לעונש, במסגרתם תואר ההליך הטיפולי הארוך שעבר, על אודותיו ארחיב בהמשך. בד בבד הופנה הנאשם לממונה על עבודות השירות, ומחוות הדעת שהתקבלה עלה שהוא נמצא כשיר לביצוע עבודות שירות.

תמצית טיעוני הצדדים

5. טיעוני הצדדים לעונש נפרסו על פני 3 ישיבות (18.3.2019, 9.7.2019 ו- 22.12.2019), זאת נוכח ההליך הטיפולי ולהמלצות שירות המבחן.

ב"כ המאשימה הדגישו בטיעוניהם את חומרת מעשיו של הנאשם ואת מספר העסקאות הרב, ועמדו על הערכים

המוגנים בהם פגע הנאשם. עוד הפנו למדיניות הענישה המחמירה הנוהגת בעבירות סחר בסמים, גם במקרים בהם היה מדובר בנאשמים צעירים נעדרים עבר פלילי ובעלי נסיבות אישיות קשות. המאשימה עתרה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר לבין 12 חודשים בקשר לאישומים 1, 2 ו-4; מתחם ענישה הנע בין שנת מאסר לשנתיים בקשר לאישום השלישי; ומתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר בפועל ביחס לאישום החמישי, העוסק בהחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. בהתחשב במכלול השיקולים האישיים בקשר לנאשם, ביקשו ב"כ המאשימה להשית עליו עונש מאסר ממושך שלא יפחת מ- 18 חודשים, לצד מאסר מותנה, קנס כספי, התחייבות, פסילה בפועל ופסילה על תנאי. עוד עתרה המאשימה להורות על חילוט מכשיר הטלפון של הנאשם וסך של ₪ 5,510 שנתפסו בחיפוש שנערך בביתו.

זה המקום לציין שהמאשימה דבקה בעמדה העונשית המחמירה אותה הציגה בישיבה הראשונה גם לאחר שהתקבלו תסקירי שירות המבחן, בנימוק שההליך הטיפולי אותו עבר הנאשם אינו משמעותי ולכן אין בו כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם. בהקשר זה הזכירה שבמהלך ההליך השיקומי ביצע הנאשם את עבירות הפרת ההוראה החוקית ושב להשתמש בסמים.

6. מנגד, ביקשה ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה ולהטיל על הנאשם עונש בדמות צו של"צ בהיקף נרחב וצו מבחן, בהדגישה את ההליך הטיפולי הארוך שעבר הנאשם כמתואר בתסקירי המבחן, ואת גילו הצעיר (כבן 19 בעת ביצוע העבירות). לדידה, חרף העלויות והמורדות שידע הנאשם במהלך ההליך המשפטי, הרי שבסופו של יום התרשמות שירות המבחן היא כי הנאשם עבר שינוי משמעותי. ב"כ הנאשם ביקשה להימנע מחילוט הכספים שנתפסו ברשות הנאשם בטענה כי מקורם בעבודה שעבד במקביל לביצוע עבירות הסחר בסמים.

7. הנאשם ניצל בשני דיונים שונים את זכות המילה האחרונה, וביקש לציין את השינוי האישי העמוק שעבר בזכות ההליך הטיפולי. לדברי הנאשם הוא מעוניין לערוך שינוי בחייו ולהתקדם למקומות "גבוהים וטובים". הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו.

קביעת מתחם העונש ההולם

8. קביעת מתחם העונש ההולם לאירוע הפלילי נעשית בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם הענישה ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

9. בטרם יקבע מתחם הענישה, יש לקבוע האם מעשי הנאשם מהווים **אירוע עברייני אחד או מספר אירועים שונים** המצדיקים קביעת מתחמי ענישה נפרדים, בהתאם ל"מבחן הקשר ההדוק" שנקבע בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) (להלן: עניין ג'אבר). יישום מבחן זה על המקרה שלפנינו, מוביל למסקנה שיש להתייחס לכל אישום כאל אירוע עברייני נפרד, זאת על אף קווי הדמיון הקיימים ביניהם. עם זאת, מאחר שכל אישום מכיל מספר מכירות שהתבצעו לאותו קונה בתוך פרק זמן קצר, הרי שיש לראות בו אירוע אחד "מרובה מעשים" [ראו רע"פ

4687/15 אייל פלג נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (13.8.2015). מסקנה זו מתבקשת הן מהעובדה שעסקאות סמים בוצעו עם ארבעה קונים שונים, והן מהעובדה שהעסקאות בוצעו במועדים שונים.

לצד האמור, כפי שצינתי לא אחת בעבר, לקביעה זו נפקות מעשית מועטה בלבד ולמעשה אין בה כדי לשנות מהתוצאה העונשית. הטעם לכך הוא שממילא כאשר מעשי הנאשם בשני אישומים או יותר מהווים אירוע עברייני אחד, עדיין יש מקום להתחשב לצורך קביעת המתחם העונשי במספר המעשים העברייניים המרכיבים את אותו "אירוע", שהרי כבר נקבע ש"לעיתים, העובדה שהאירוע כולל כמה מעשים יכולה לשוות לו מידה נוספת של חומרה" [עניין ג'אבר; ע"פ 2454/18 שיינברג נ' מדינת ישראל (2.12.2018) פסקה 20 לפסק דינו של השופט ע. פוגלמן].

10. הערכים החברתיים בהם פגע הנאשם הם הגנה על שלום הציבור ובריאותו הפיזית והנפשית כתוצאה מנזקי השימוש בסמים מסוכנים והשפעתם הממכרת וההרסנית. בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית המשפט העליון על החומרה הרבה הטמונה בעבירות סמים וקבע כי יש להחמיר בענישת עברייני הסמים [ראו למשל: ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה; ע"פ 2000/06 מדינת ישראל נגד ויצמן, פסקה 5 (20.7.2006); ע"פ 6747/11 מדינת ישראל נ' אבו רקייק (3.1.2013)].

11. אשר לנסיבות ביצוע העבירות - מכתב האישום המתוקן עולה שהנאשם מכר סם מסוכן מסוג קנאביס בכ- 46 הזדמנויות, עובדה המלמדת על תכנון מוקדם והיערכות מצדו לאספקת הסם. מנגד, יש לתת את הדעת לסוג הסם ולכמות הקטנה שנמכרה בכל עסקה, כמו גם למספר הקונים הקטן יחסית (ארבעה) ביחס למספר העסקאות שבוצעו, כאשר רב העסקאות בוצעו מול לקוח אחד.

לפיכך, מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו, הינה בינונית-נמוכה.

מדיניות הענישה הנוהגת

12. את מדיניות הענישה הנוהגת סקרתי בהרחבה בת"פ 2791-06-18 מדינת ישראל נ' פסו (18.7.2019), בו קבעתי מתחם עונשי הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודת שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל למכירה בודדת של סם מסוכן מסוג קנאביס בכמות קטנה. מתחם זה אושר על ידי בית המשפט המחוזי בעפ"ג (מרכז) 8209-08-19 מדינת ישראל נ' פסו (9.12.2019) (להלן: עניין פסו).

הגם שהמתחם שאושר בעניין פסו נקבע במקור ביחס למכירה בודדת של סם מסוכן מסוג קנאביס בכמות קטנה, דומני שניתן לאמצו גם כאשר בוצעו מספר מכירות בודדות של סם מסוכן מסוג קנאביס, לאותו אדם ובכמויות קטנות, כפי שעולה מאישומים 1 ו-2, במסגרתם הורשע הנאשם בביצוע שתי עסקאות סמים לכל אחד משני הקונים ומאישום 4, במסגרתו הורשע בביצוע שלוש עסקאות סמים עם אותו אדם.

ואולם, כאשר מדובר במכירות בהיקפים גדולים יותר, כמתואר באישום השלישי, הכולל כ-42 עסקאות של סם מסוכן מסוג קנאביס שבוצעו עם אותו אדם, יש מקום לקבוע מתחם עונשי מחמיר יותר, הנע בין 9 חודשי מאסר שיכול ויבוצעו בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל. על המתחם העונשי ניתן ללמוד בין היתר מפסקי הדין הבאים, שברובם מתוארות נסיבות חמורות מהמקרה שלפנינו, שיש בהם כדי לספק אמת מידה לחומרת מעשיו של הנאשם:

א. ברע"פ 5712/16 אייזנבאך נ' מדינת ישראל (17.8.2016), אושר עונש של 8 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית שנגזרו על נאשם שסחר במשך כ-4 חודשים עם 3 אנשים שונים בסם מסוכן מסוג קנאביס, במשקלים הנעים בין 1 ל-10 גרם. הנאשם נעדר עבר פלילי, תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו היה חיובי והמליץ על ענישה בדמות של"צ.

ב. ברע"פ 5698/17 ליפצר נ' מדינת ישראל (4.9.2017), אושר עונש של 30 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית שנגזרו על נאשם שהורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בביצוע 15 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית ואספקת סמים.

ג. בעפ"ג (מרכז) 56241-03-19 בואהרון נ' מדינת ישראל (19.6.2019), אושר גזר דינו של בית משפט השלום שהשית 17 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית על נאשם שהורשע בביצוע 20 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנבוס. הנאשם מכר סמים במשך תקופה של כ-4 חודשים וחצי, ל-17 אנשים שונים ב-32 מקרים, זאת תמורת 100 ש"ח, ובמקרים מסוימים 1,000-1,500 ש"ח, בכל פעם. כמו כן הורשע הנאשם בהחזקת סם מסוכן מסוג קנבוס במשקלים של עד 43 גרם. הנאשם נעדר עבר פלילי, ושירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית לגביו בשל היעדר שיתוף פעולה ושימוש בסמים. בפסק הדין התייחס בית המשפט המחוזי ל-2 פסקי דין נוספים שהוגשו לעיונו (פסקי דין ד' ו-ה' להלן).

ד. בעפ"ג (מרכז) 34559-06-18 גיני נ' מדינת ישראל (לא פורסם) אושר, בהסכמת הנאשם, עונש של 18 חודשי מאסר בפועל שנגזרו בערכאה הדיונית על הנאשם, בחור צעיר ללא עבר פלילי, אשר במשך 9 חודשים סיפק סמים ל-8 רוכשים ב-32 עסקאות.

ה. בעפ"ג (מרכז) 27529-03-18 ספיר נ' מדינת ישראל (לא פורסם) אושר עונש של 12 חודשי מאסר בפועל שנגזרו בערכאה הדיונית על הנאשם, שהורשע על יסוד הודאתו ב-5 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס, עבירה של תיווך בסם מסוכן, ניסיון לסחר בסם מסוכן, הפרעה לשוטר והחזקת סם.

ו. ברע"פ 6160/18 מרואני נ' מדינת ישראל (5.9.2018), אושר עונש של 17 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית לנאשם שהורשע על יסוד הודאתו ב-4 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 29.05 גרם בתמורה ל-2,500 ש"ח, 3 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס בסך כולל של 300 ש"ח, והחזקת חצרים לשימוש בסמים, לאחר שנמצאו ברשותו 637.49 גרם חשיש וקנאביס וכן כ-20,000 ₪.

ז. ברע"פ 6401/18 ספיר נ' מדינת ישראל (17.9.2018), אושר עונש של 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית לנאשם שהורשע בערכאה הדיונית בביצוע 5 עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס, במשקלים הנעים בין 5 ל-23 גרם בכל פעם, וכן בניסיון למכור 10 גרם קנאביס, החזקת סם לצריכה עצמית, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ותיווך בסם עבור 1,100 ש"ח.

ח. ברע"פ 4687/15 פלג נ' מדינת ישראל (13.8.2015), אישר בית המשפט העליון את פסק דינו של בית המשפט המחוזי שמצא להקל בעונשו של הנאשם באופן שהיה עליו לרצות 18 חודשי מאסר בפועל, וכן ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי, פסילה מלהחזיק ברישיון נהיגה וחילוט. מדובר בנסיבות בהן סחר הנאשם כ- 15 עד 20 פעמים, בכל פעם בכמויות קטנות ובביתו נמצא סם מסוכן מסוג קנבוס מחולק לשקיות ומוכן למכירה. הנאשם נעדר עבר פלילי ונסיבות חייו קשות.

ט. בעפ"ג (מרכז) 24112-09-17 טוט נ' מדינת ישראל (10.12.2017) אושר עונש של 21 חודשי מאסר בפועל שהושת על נאשם בן 19, אשר הורשע בביצוע 27 עבירות של סחר בסם מסוכן קנאביס, אותו מכר במשך כשבעה חודשים בכמויות קטנות. שירות המבחן התרשם מסיכון להישנות ביצוע העבירות בעתיד, והמליץ על ענישה קונקרטיה שתשקף לנאשם את הצורך בטיפול.

ביחס לעבירת החזקת הסם שלא לצריכה עצמית - בהתחשב בכמות הסם הקטנה, כ-30 גרם, ובסוג הסם (קנאביס), מצאתי לקבוע מתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה לבין עונש מאסר קצר.

אשר לשתי העבירות של הפרת הוראה חוקית - לאור העובדה שלא בוצעו עבירות נוספות במהלך ההפרות, הרי שמתחם הענישה בגין עבירות אלו נע אף הוא בין מאסר מותנה לבין מאסר קצר.

קביעת עונשו של הנאשם - האם קיימת הצדקה לחריגה ממתחם העונש ההולם?

13. סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש] התשכ"ט-1969".

בפסיקת בית המשפט העליון נקבע שעל מנת להצדיק חריגה ממתחם הענישה, על הפוטנציאל השיקומי של הנאשם להיות גבוה [ע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל (14.7.2013)] והוא נלמד, בין היתר, מעברו הפלילי של הנאשם, ממידת שיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן ועם רשויות החוק ומקיומה של התגייסות משפחתית לצדו [רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014)]. לצד זאת נקבע שהתגייסות להליך טיפולי ושיקום מוצלח אינם חזות הכול, וכי כל מקרה יישקל לגופו, תוך מתן מענה הולם גם ליתר שיקולי הענישה.

14. נבחן להלן מספר מקרים הדומים לענייננו, ומספר מקרים בהם בוצעו עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס בנסיבות חמורות בהרבה מהמקרה שלפנינו, בהם הוחלט לחרוג ממתחם הענישה ההולם, ולהסתפק בעונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ולעתים אף בעונש של"צ:

א. בעפ"ג (מרכז) 69040-11-18 זורין נ' מדינת ישראל (להלן: עניין זורין), הקל בית המשפט המחוזי בעונשו של נאשם בגיר-צעיר שהורשע במכירת סם מסוכן מסוג קנאביס ב-19 הזדמנויות שונות לשישה קטינים בגילאי 14-17 ולחמישה בגירים, וסיפק סם 6 פעמים לקטינה נוספת. בערכאה הדיונית מצאתי להשית על הנאשם 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד ענישה נלווית. בהליך הערעור, אפשר בית המשפט המחוזי לנאשם להמשיך בהליך השיקום בו החל, והורה על קבלת שלושה תסקירים משלימים בעניינו. לבסוף, בתום הליך שיקומי שארך כשנתיים וחצי (במהלכו נגמל הנאשם מסמים), ועל אף שנסיבות ביצוע העבירות באותו מקרה היו חמורות בהרבה מהמקרה שלפנינו, הועמד עונשו של הנאשם על 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית.

ב. בעפ"ג (מרכז) 48325-02-18 מדינת ישראל נ' רבוכין (13.5.2018), שאף בו מתואר מקרה החמור מעניינו, הורשע הנאשם במכירת סם מסוכן מסוג קנאביס ב-73 הזדמנויות שונות ל-28 לקוחות שונים, על פני תקופה של למעלה משנה. לאחר שהנאשם עבר הליך שיקום ממושך וקשה לאורך 20 חודשים בקהילה סגורה ובהמשך בהוסטל, הושת עליו עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד ענישה נלווית. בית המשפט המחוזי ציין כי אמנם מדובר בסטייה ניכרת ממתחם הענישה ההולם, אולם בהינתן כבדת הדרך שעשה המשיב בטיפול, מדובר בעונש ראוי.

ג. בת"פ (ראשל"צ) 56697-08-17 מדינת ישראל נ' רוסטובצב (27.11.2018), נדון מקרה הדומה עד מאוד לעניינו, במסגרתו הורשע נאשם על יסוד הודאתו במכירת סם מסוכן מסוג קנאביס בכמויות קטנות, ל-4 קונים וביניהם קטין, ביותר מ-30 הזדמנויות שונות. באותו מקרה נמצא שיש לחרוג ממתחם הענישה משיקולי שיקום, לאחר שהנאשם עבר הליך שיקומי שכלל טיפול בהתמכרות לסמים (במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות) לאורך למעלה משנה, ולאור המלצת שירות המבחן שלא לגדוע את הליך השיקום.

ד. בעפ"ג (חי') 53142-12-16 רחמימוב נ' מדינת ישראל (17.5.2017), הוקל מטעמי שיקום עונשו של נאשם אשר הורשע במכירת סם מסוג קוקאין בשתי הזדמנויות, במשקל כולל של כ-16 גרם, וב-2 עבירות של החזקת סם לצריכה עצמית, והועמד על 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. בדומה לעניינו, עבר הנאשם הליך של גמילה מסמים ביחידה לטיפול בנפגעי סמים.

ה. בעפ"ג (י-ם) 8095-09-18 מדינת ישראל נ' יהושע (3.3.2019), אושר עונש של 360 שעות של"צ לצד ענישה נלווית לנאשם כבן 19 שהורשע על יסוד הודאתו ב-2 עבירות של סחר בסם מסוכן ובעבירה של תיווך בסם מסוכן מסוג קנאביס במשקל 97.15 גרם לסוכן משטרתי תמורת 8,000 ₪. ב-2 הזדמנויות אחרות מכר הנאשם לסוכן סם מסוג קנאביס במשקלים של כמעט 100 גרם בכל פעם, ותמורת 8,500 ₪ עבור כל פעם. בשונה מעניינו, אותו נאשם לא עבר הליך גמילה מסמים, אולם נזקפו לזכותו עברו הפלילי הנקי, גילו הצעיר, שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, שמירה על ניקיון מסמים ורצונו לשוב לשרת בצה"ל.

ו. בת"פ (ת"א) 63255-11-16 מדינת ישראל נ' טורז'מן (7.2.2018), הושתו 400 שעות של"צ וענישה נלווית על נאשמת שהורשעה בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, החזקת סם שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים, וסחר בסמים מסוכנים מסוג אקסטזי, קוקאין, MDMA וקנאביס, ובהחזקת סמים מסוגים דומים ואחרים

במשקלים לא מבוטלים. העונש הקל הוטל בשל הליך שיקום משמעותי אותו עברה הנאשמת לאורך למעלה משנה, שהחל ביוזמתה וכלל טיפול גמילה מסמים במסגרת יחידה לטיפול בנפגעי סמים, וכן בשל נסיבות חיים קשות והעדר עבר פלילי.

ז. בת"פ (י-ם) 11314-11-16 מדינת ישראל נ' לוי (14.1.2018), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן ב-7 עבירות של סחר בסם מסוכן, שביטוי במכירת סם מסוכן מסוג קנאביס לשני לקוחות (אחד מהם סוכן משטרה) בכמויות של עד 29 גרם בכל עסקה. על הנאשם הוטל עונש של "צ' בהיקף של 300 שעות לאור הליך שיקום שעבר בקהילת "רטורנו".

15. בהתחשב במעשי הנאשם ובשים לב למתחמי הענישה שנקבעו לגבי כל אישום, אין חולק על כך שהיה מקום להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל, באופן שייתן ביטוי לחומרת מעשיו, בדגש על ריבוי עסקאות הסמים שביצע. ואולם, לאחר שנתתי דעתי לנסיבותיו הפרטניות של הנאשם, הגעתי לכלל מסקנה כי מקרה זה נכנס בגדר המקרים המצדיקים חריגה ממתחם הענישה משיקולי שיקום, והכל כפי שיבואר להלן.

הנאשם אדם צעיר כבן 21, ואת העבירות בהן הורשע עבר כשהיה כבן 19. הנאשם, המתגורר עם אמו ושני אחיו וללא אביו, החל לעבוד בגיל 13 בעבודות מזדמנות על מנת לסייע בכלכלת המשפחה. חרף תנאי הפתיחה הלא פשוטים והמציאות המשפחתית המורכבת בה גדל, סיים הנאשם 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה והוא נעדר עבר פלילי. בגיל 17 החל הנאשם לצרוך סמים מסוג קנאביס, כאשר בהדרגה הפך השימוש לאינטנסיבי ויומיומי. את העבירות ביצע הנאשם במטרה לממן את צריכת הסמים ומתוך רצון לרווח כלכלי מהיר. עוד בתחילת הדרך, עם מעצרו, מסר הנאשם כי לתחושתו השימוש בסמים מנע ממנו להתקדם בחיים, להגשים מטרותיו ולעתים אף גרם לו לתחושות דכדוך וריקנות. לצד זאת התקשה הנאשם בשלב הראשוני להכיר בעצמו כמי שפיתח תלות בסם.

16. מהתסקיר הראשון מיום 24.12.2018 עולה כי בחודש מאי 2018, שולב הנאשם במסגרת הליך המעצר בקבוצה טיפולית המיועדת לנאשמים השוהים בתנאים מגבילים, ובחודש אוקטובר 2018 שולב ביחידה להתמכרויות בראשון לציון, במסגרתה החל טיפול פרטני וקבוצתי. תחילת הדרך הטיפולית אופיינה בחוסר יציבות, למשל כאשר הנאשם לא הגיע באופן סדיר למפגשים, על אף שהפגין נכונות להעמיק בבחינת מצבו. נוסף על כך, חלק מבדיקות השתן שמסר הנאשם נמצאו "מלוכלכות".

גם התסקיר השני מיום 13.3.2019 לא נשא בשורה עבור הנאשם, ובלט בו המשך חוסר היציבות שאפיין את תחילת ההליך הטיפולי. בין היתר נמסר שהנאשם חזר לצרוך סמים לפרק זמן קצר, ניתק קשר באופן זמני עם גורמי הטיפול והפר את תנאי השחרור, כמפורט בכתב האישום המצורף. את התנהגותו הסביר הנאשם בתקופה משברית אותה חווה על רקע ניתוק קשר זוגי ארוך שנים, ועל רקע קשייו להימצא בתנאים מגבילים לתקופה ממושכת בהיעדר תעסוקה.

ואולם, החל מחודש פברואר 2019 חלה תפנית חיובית בתפקודו של הנאשם. הנאשם מצא בתקופה המשברית הזדמנות לשיקום, נרתם להליך טיפולי, ומסר בקביעות בדיקות שתן נקיות מסמים. על אף שכבר בשלב זה המליץ שירות

המבחן להטיל על הנאשם ענישה שיקומית בדמות צו של"צ נרחב, נדחה הדיון לצורך קבלת חוות דעת מהממונה על עבודות השירות ולצורך המשך מעקב אחר מצבו של הנאשם.

מהתסקיר השלישי מיום 3.7.2019 עלה כי בתקופת הדחייה המשיך הנאשם להשקיע מאמצים בהליך השיקום. הוא שולב בעבודה כאחראי מלצרים ונמנע לאורך כל תקופת הדחייה משימוש בסמים. בתסקיר צוין כי בדיקת שתן שביצע נמצאה נקיה משרידי סמים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם עלה על דרך שיקומית, ופיתח מודעות לדפוסיו האישיים ולגורמי סיכון בחייו. הנאשם ביטא מוטיבציה ונכונות להמשיך בהליך השיקום בו החל ולבסס אורח חיים נורמטיבי ומתפקד תוך היעזרות בגורמים העומדים לרשותו. בנסיבות אלו שב שירות המבחן על המלצתו לענישה שיקומית.

17. במועד בו הונח בפני בית המשפט התסקיר השלישי, הוגשה גם חוות דעת הממונה על עבודות שירות (מיום 7.7.2019), בה צוין שביום 1.7.2019 מסר הנאשם לממונה דגימת שתן שממצאה העידו על קיומם של שרידי חשיש. בהינתן כי ממצא זה עמד בסתירה להכחשת הנאשם כי צרך סמים ובסתירה לממצאי דגימות השתן שנמסרו לשירות המבחן, נדחה הדיון לצורך ביצוע בדיקת אימות לתוצאות בדיקת הממונה. מחוות הדעת המשלימה מיום 17.12.2019 לא ברור האם בוצעה בדיקת האימות, אולם נמסר שהנאשם נמצא כשיר לביצוע עבודות שירות, לאחר שבדיקת שתן שמסר מיום 15.12.2019 נמצאה נקיה משרידי סמים. עקב חלוף הזמן ובשל משבר הקורונה, הוגשה בהמשך חוות דעת נוספת (מיום 18.8.2020), שמצאה אף היא את הנאשם כשיר לבצע עבודות שירות.

18. בשני התסקירים האחרונים שהוגשו (מיום 10.10.2019 ומיום 26.7.2020), הצביע שירות המבחן על המשך שיפור בתפקודו של הנאשם ועל "התקדמות ממשית" שחלה בטיפול. שירות המבחן שב על התרשמותו מכך שהנאשם מודע לדפוסיו השוליים, וציין את המוטיבציה שהביע לבצע שינוי בכל תחומי חייו - יחסיו המשפחתיים, דפוסיו הרגשיים ועתידו התעסוקתי. עוד נמסר, שבשל משבר הקורונה נאלץ הנאשם להפסיק לתקופת מה את עבודתו, אולם הוא ניצל זאת לצורך השתלבות בקורס מקוון לשיווק אינטרנטי, תחום בו הוא מעוניין להתפתח. נוסף על כך סיים הנאשם את השתתפותו בקבוצת הטיפול הראשונית ביחידה להתמכרויות, והשתלב בקבוצה ייעודית המתמקדת בטיפול דיאלקטי התנהגותי וכן בטיפול פרטני אחת לשבוע. מגורמי הטיפול נמסר כי הנאשם הקפיד לשמור על קשר רציף עם העו"ס המטפלת ביחידה גם בתקופת משבר הקורונה. התרשמות גורמי הטיפול היא שהנאשם עבר ועדין עובר הליך חיובי ומשמעותי. לצד זאת נקבע שהנאשם זקוק להמשיך בטיפול ובליוי בהליך השיקום בו הוא מצוי.

נוסף על תכניות הטיפול הרבות, שולב הנאשם בחצי השנה האחרונה בתכנית "אפיקים" של משרד הרווחה, הפועלת למען קידום שילובם של צעירים בעולם התעסוקה תוך ליווי אישי ואינטנסיבי. בתסקיר צוין שהנאשם התייחס ברצינות רבה לפגישות אליהן זומן ושתף פעולה באופן מלא עם גורמי הטיפול. בפגישות עלו מאמצי הנאשם לסייע בפרנסת משפחתו הסובלת מקשיים כלכליים. אשר לעבודתו - נמסר שהנאשם הצליח להתקדם לתפקידים ניהוליים ויצר קשרים טובים עם ממוניו אשר העידו כי הוא מגויס ומחויב לעבודתו.

ואם לא די בכל אלו, השתלב הנאשם לאחרונה בפרויקט נוסף של יחידת "יתד", שהינו תכנית לאומית לקידום צעירים בסיכון. במסגרתה יוכשר לקבלת רישיון נהיגה על משאית ועל רכב פרטי, במטרה להרחיב את כישוריו

התעסוקתיים.

19. מעבר לכך, המשיך הנאשם למסור בדיקות שתן מדי שבוע, אשר נמצאו נקיות משרידי סמים ולא נפתחו נגדו תיקים פליליים חדשים. הנאשם הביע סיפוק ושביעות רצון מההישגים האישיים אליהם הגיע והביע נכונות לשמרם. עוד צוין שהנאשם הביע חששו מפני האפשרות כי יוטל עליו עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לנוכח המצוקה הכלכלית בה מצויה משפחתו ותפקודה הבלתי יציב של אמו, המחייב אותו להתמקד בהישרדות כלכלית. הנאשם הביע חשש כי עבודות השירות יפגעו בהליכי השיקום בהם השתלב. לצד האמור, הבהיר הנאשם שככל שיוטל עליו עונש מאסר בעבודות שירות ייערך לכך.

20. לאור היציבות שגילה הנאשם לאורך תקופה ארוכה, השינוי החיובי שחל בכל רבדי חייו, התמקדותו בניהול חיים נורמטיביים ובהתחשב במוטיבציה שהפגין להמשך טיפול, לא נותר לשירות המבחן אלא לשוב על המלצתו להטיל עליו ענישה שיקומית, שתכלול צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך הנאשם בטיפול ביחידה להתמכרויות בראשל"צ וילווה על ידי שירות המבחן בתכנית "אפיקים", במטרה להגביר יכולתו לתפקוד עצמאי. עוד הומלץ להטיל על הנאשם צו של"צ נרחב בהיקף של 300 שעות, באופן שיאפשר את המשך ההליך השיקומי.

21. ענינו הרואות שהנאשם עבר הליך שיקומי רב-פנים, לאורך תקופה משמעותית של כשנתיים וחצי. כחלק מהטיפול נגמל הנאשם משימוש ארוך שנים בסמים, והגיע להישגים מבחינה תעסוקתית ובינאישית. שירות המבחן התרשם כי הטיפול הפחית את הסיכון במצבו. מהתסקיר האחרון מצטיירת תמונה ברורה של נאשם אשר עלה על דרך המלך לשיקום. למצער, ניתן לקבוע ש"יש סיכוי של ממש שישתקם" כלשון סעיף 40ד(א) לחוק העונשין. דומני שאין חולק על כך שבשלב הטיפול המתקדם בו מצוי הנאשם, הטלת עונש של מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח תקטע את הליך השיקום, לא כל שכן תסכל את האפשרות החוקית להטיל עליו צו מבחן. מכך יפגע לא רק האינטרס הצר של הנאשם לשמר את הישגי השיקום, אלא גם האינטרס הציבורי.

22. לצד האמור, בית המשפט אינו יכול להתעלם מיתר שיקולי הענישה, לרבות שיקולי ההרתעה. לפיכך, ובשים לב לחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, מצאתי כי לא ניתן לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה. גם כאשר מוצא בית המשפט לחרוג ממתחמי הענישה, ראוי שחריגה זו תיעשה באופן מידתי. בשים לב לאמור, ובאיזון בין מכלול השיקולים עליהם עמדתי לעיל, מצאתי להטיל על הנאשם כעונש עיקרי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לתקופה מקסימאלית. לנוכח ההטבה המפליגה שקיבל הנאשם ועל מנת לוודא שימשיך להתמיד בהליך השיקומי, מצאתי להטיל על הנאשם צו המבחן לתקופה ארוכה מזו שהומלצה על ידי שירות המבחן, באופן בו תחילה יתאפשר לשירות המבחן לשלב את הנאשם בכל הליך טיפולי שיראה לנכון, ובהמשך יישא הצו אופי מעקבי שייתן לנאשם אוזן קשבת מצד אחד ויאפשר להחזיר את עניינו לבית המשפט מצד שני כלל שחלילה ימעד.

אכן, מדובר בסטייה לא מבוטלת ממתחם הענישה ההולם, אולם בהינתן כבדת הדרך שעשה הנאשם עד כה, מדובר בעונש ראוי ומתבקש.

אשר לרכיב הקנס הכספי - מצאתי להסתפק בקנס סמלי ומתון, הן בשל מצבם הכלכלי הרעוע של הנאשם

ומשפחתו, והן בשל רכיב עבודות השירות עמו יצטרך להתמודד גם מהבחינה הכלכלית.

23. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, שיבוצעו במועצת פועלים ראשל"צ. על הנאשם להתייצב במשרדי הממונה על עבודות שירות מחוז מרכז ביום 11.11.2020, לא יאוחר מהשעה 8:00, כשהוא מצויד בתעודה מזהה ובגזר הדין. מובהרת לנאשם חובת שיתוף הפעולה עם הממונה ועם מקום ההשמה, וכי כל חריגה מהכללים יכול ותוביל להפקעת עבודות השירות ולריצוי יתרת התקופה בדרך של מאסר ממש.

ב. מאסר למשך 6 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מהיום על עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע.

ג. מאסר למשך 3 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מהיום על עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג עוון.

ד. קנס כספי בסך 500 ש"ח או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 5 תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם לא יאוחר מיום 1.10.2020, והיתרה בכל 1 לכל חודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מדי.

ה. צו מבחן למשך 18 חודשים מהיום. מובהר לנאשם שככל שלא יעמוד בצו המבחן או לא ישתף פעולה עם שירות המבחן, יוחזר עניינו לבית המשפט שיוכל לגזור את דינו מחדש, ולהטיל עליו בין היתר עונש של מאסר בפועל.

ו. התחייבות בסך 5,000 ש"ח להימנע בתוך תקופה של 3 שנים מהיום מביצוע עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים. הנאשם יצהיר על התחייבותו מיד לאחר הקראת גזר הדין.

ז. פסילה על תנאי מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 6 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור על עבירה לפי פקודת הסמים במשך שנתיים מהיום.

24. אשר לבקשת החילוט - אני מכריז על הנאשם סוחר סמים בהתאם לסעיף 36א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים ומורה על חילוט סך של ₪ 5,510 שנתפסו במסגרת החיפוש שנערך בביתו, זאת בהינתן שהנאשם לא השכיל לסתור את החזקה לפיה מקור הכספים בעבירות סמים, ובהיעדר טעמים מיוחדים להימנע מחילוטם. עם זאת, אני מורה על חילוט הטלפון הנייד שנתפס, מהטעם שהבקשה לחלטו אינה מופיעה בכתב האישום המתוקן ולא נטען שמדובר בטלפון

ששימש את הנאשם לצורך ביצוע העבירות.

ניתן בזאת צו כללי ליתר המוצגים שנתפסו. הסמים יושמדו.

25. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

26. כסף שהופקד במסגרת תיק זה או במסגרת תיקי המעצר הקשורים אליו, יושב לידי הנאשם, כפוף לכל הוראה חוקית, לרבות עיקול.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ' אלול תש"פ, 09 ספטמבר 2020, בנוכחות הצדדים.